

ROLA OGIERA W PRZENOSZENIU GRYPY KONI W STADNINACH

MICHAŁ GANOWICZ

Katedra Zoohigieny WSR Kraków
Kierownik: prof. dr W. Bielański

Poruszana kilkakrotnie w naszym piśmiennictwie weterynaryjnym sprawa możliwości przenoszenia przez ogiera w czasie krycia chorób zakaźnych wywoływanych przez zarazki przesączalne (Bielański, 1949; Wędrychowicz, 1951; Ganowicz, Buhl — w druku) jest nadal dyskutowana. Autor zetknął się w swojej praktyce z przypadkami, przemawiającymi za wspomnianą możliwością.

Obserwacje przeprowadzono w stadninie koni pełnej krwi angielskiej Iwno, w której w sezonie kopulacyjnym znajdowały się 2 ogiery, 24 źrebaki sysaki, 14 źrebaków roczniaków, 12 koni w stajni treningowej oraz 23 klacze własne nie wykazujące żadnych objawów chorobowych. Od grudnia 1958 r. nadeszło poza tym do pokrycia 8 klaczy z zagranicy oraz 24 klacze z innych stadnin krajowych.

W sezonie kopulacyjnym były używane 2 ogiery pełnej krwi: ogier „Aquino”, importowany z Anglii, lat 11, który przyszedł do stadniny Iwno w 1956 r., oraz ogier „Ceremoniał”, lat 10, hodowli krajowej, który przyszedł do stadniny jesienią 1958 r. Oba ogiery odznaczające się dobrą płodnością w czasie pobytu w stadninie nie chorowały.

Z końcem stycznia 1959 r. wkrótce po przybyciu zachorowała jedna z klaczy zagranicznych: wykazywała podwyższenie ciepłoty ciała do $39,5^{\circ}\text{C}$ bez występowania innych wyraźnych objawów klinicznych. Po 36 godzinach ciepłota spadła, wobec czego uważano ją za wynik procesu aklimatyzacji.

W dniu 12 lutego 1959 r. zachorowała klacz „Styria” z objawami braku apetytu, rozpulchnienia widocznych błon śluzowych, żółtoochrowym zabarwieniem spojówek, nieznacznym obrzękiem kończyn oraz gorączką $39,0^{\circ}\text{C}$. Po trzech dniach ukazał się z nozdrzy wypływ śluzowo-wodnisty, który następnie przeszedł w wodnisty. Po 6 dniach klacz wróciła do zdrowia. Klacz ta w 16 i 18 dniu od zachorowania została pokryta ogierem „Aquino” (tab. 1). Ogier ten pokrył w sezonie 43 klacze. 6 z nich zachorowało z objawami podobnymi do obserwowanych u klaczy „Styria”. Pozostałe klacze nie chorowały.

Ogier „Aquino” również zachorował w dniu 28. III. 59 r. wśród objawów podobnych do wyżej opisanych. Gorączka ustąpiła po 78 godzinach, natomiast w dniach 13 i 17 kwietnia ogier zdradzał zaburzenia nerwowe, występujące po skoku a objawiające się sztywnością chodu, utrudnionym skręcaniem w prawo, wygięciem kręgosłupa ku górze, niemożnością schylania szyi i głowy ku ziemi oraz ogólną osowiałością. Objawy te mijały bez śladu po 6 godzinach.

T a b e l a 1

Kolejność krycia i zachorowań klaczy
pokrywanych ogierami „Aquino” /A/ i „Ceremoniał” /C/ w sezonie kopulacyjnym
1959r.

Klacz	Wiek w latach	Rasa	Własność	Daty krycia oraz nazwa ogiera niepodkreślone, daty zachorowań podkreślone	Liczba dni do wystąpienia objawów chorobowych po stanowieniu
Styria	3	pół krwi	SK Liszki	<u>12.II.</u> 28.II.A 2.III.A	-
Daszuta	7	pełna krew	SK Iwno	13.II.C <u>14.II.</u> 17.II.C	1
Fata Morgana	7	pełna krew	SK Iwno	3.III.A 4.III.A 30.III.C	-
Akacja	7	pełna krew	ZSRR	7.III.A 9.III.A <u>10.III.</u>	3
Cheronea	14	pełna krew	SK Iwno	10.III.A 4.IV.C	-
Dubrawa	4	pełna krew	ZSRR	22.III.A <u>26.III.</u>	4
Moosterche	8	pełna krew	NRD	23.III.A <u>29.III.</u>	6
Czestura	3	pełna krew	SK Widzów	21.III.A 24.III.A 27.III.A <u>30.III.</u>	9
Majesta	3	pełna krew	SK Iwno	12.IV.C <u>15.IV.</u>	3
Olita	4	pełna krew	SK Moszna	8.III.A 9.III.A 11.III.A <u>15.IV.</u>	38
Cyranejka	5	pełna krew	SK Skrzydłów	12.IV.A <u>19.IV.</u>	3

Druga grupa klaczy była pokrywana ogierem „Ceremoniał”. W czasie od 12. II. do 27. V. 1959 r. pokrył on 12 klaczy, z których zachorowały dwie z podobnymi objawami jak klacz „Styria”. Ogier chorował także z podobnymi objawami w dniach od 18. II. do 24. II. 1959 r. Dwie klacze wcześniej były kryte ogierem „Aquino” a później ogierem „Ceremoniał”

i nie zachorowały. Mogły mieć jednak znaczenie przy przeniesieniu zakażenia na klacz „Majesta”.

Żrebięta i młódzież oraz konie ze stajni wyścigowej treningowej znajdujące się w tych samych stajniach co klacze, które chorowały i nie były odosobnione z braku pomieszczeń, choć były karmione przez tę samą obsługę — nie chorowały.

Objawy chorobowe obserwowane w stadninie Iwno podobne były do notowanych w stadninie półkrowi Nieświastów, skąd 4. XII. 1955 r. odeszło do dwóch innych stadnin 19 klaczy, z których następnie żadna nie chorowała ani nie poroniła. Natomiast 10. XII. 1955 r. do stadniny przyszły dwa młode ogiery z Zakładu Treningowego Racot, w którym od szeregu lat notowano influencję koni. Jeden z tych ogierów w Zakładzie Treningowym chorował na influencję. Ogier ten zaczął kryć w drugiej połowie grudnia 1955 r. (a więc po wyjściu 19 klaczy ze stadniny). Już 11 stycznia 1956 r. poroniła pierwsza klacz a do 23 lutego poroniło dalsze 27. Także w stadninie Golejewko, oddział Roszkówko podobny był przebieg influencji w 1958/59 r., w której ogier „Kapelmistrz” przenosił influencję poprzez krycie. W obu przypadkach klacze roniły.

W cytowanych wyżej trzech stadninach zasadniczą różnicą w schorzeniu były następstwa zakażeń. Po przechorowaniu influencji klacze roniły, natomiast w przypadku grypy do ronień nie dochodziło. W przytoczonych przypadkach influencji zwracał uwagę brak zakażeń pokarmowych do chwili rozpoczęcia krycia. Wydaje się, że schorzenie przenosiło się w sposób następujący: ogier kryjąc kilka klaczy zakażał je, zarazek uzjadliwiał się i już normalnie przyjętymi drogami zakażał pozostałe, powodując przede wszystkim ronienia.

Jak wynika przeto z przytoczonych danych w obserwowanym przypadku grypy koni, przenoszenie się zarazka następowało wyłącznie za pośrednictwem ogiera w czasie krycia.

PIŚMIENNICTWO

- Bieleński Wł. (1949): Na marginesie artykułu prof. J. Parnasa „O epizootologicznych względach w akcji sztucznej inseminacji”. Med. Wet. 3, 233.
 Ganowicz M., Buhl A. (w druku): „Obserwacje nad ronieniami na tle wirusowym”. Med. Wet.
 Wędrychowicz St. (1951): „Influenza koni”. Med. Wet. 10, 660.

М. Г а н о в и ч (ИВНО)

РОЛЬ ЖЕРЕБЦА В ПЕРЕНОСЕ ГРИППА ЛОШАДЕЙ В КОННЫХ ЗАВОДАХ

Резюме

Весной 1959 г. в полнокровном английском конном заводе наблюдалась энзоотия гриппа лошадей у 2 передовых жеребцов и у 9 кобыл. В конном за-

воде находились лошади из 8 стад, в том 2 из заграницы. Описано клинические симптомы, а также течение заболевания. Внимания заслуживает факт переноса заболевания только путем полового акта. Не обнаружено заболеваний кормовым путем или путем контакта.

Автор сопоставляет описанное заболевание с болезнями, выступающими в 2 других полукровных английских конных заводах по клинической картине, носительству и последствиям заболеваний, пытаясь этим путем дифференцировать грипп от инфлюэнцы.

M. Ganowicz (Iwno)

THE ROLE OF STAILLON IN CARRYING THE EQUINE INFLUENZA IN HORSES STUDS

Summary

In spring of 1959, at the Englisch full-blood horses stud, the author observed in two stallions and in nine mares the enzootia of equine influenza. In the horses stud there were placed horses descending from 8 studs of which two were from abroad. The author describes the clinical symptoms and the course of the disease. The attention should be paid to the fact that the disease was carried over through the act of copulation, yet there was lack of falling sick by alimentary way or by contact.

The disease described above is similar to another case of two English full-blood studs with regard to clinical picture and the carrier-state as well as to the sequence of disease. This way the author tries to differentiate grippe from influenza.